

Sessió I	Educar la ciutat
<i>Document</i>	Motivació taula rodona
<i>Autor</i>	COMISSIÓ DE TREBALL (<i>Coordinador</i> : RAMON PALACIO)
<i>Data</i>	4 de juliol del 1998
<i>Versió</i>	1

0. Introducció

La **ciutat** va aparèixer en el creuament de camins com a conseqüència de la necessitat d'**intercanvi**; és el lloc on apareixen els primers mercats, on s'estableix la transmissió oral, on neix la crítica, la consciència ciutadana i els nous valors cívics.

Però la ciutat s'envolta d'una muralla. Els seus ciutadans gaudeixen d'uns privilegis i de protecció de l'exterior, per tant, també crea **exclusió**.

La ciutat és, sobretot, el lloc on apareix l'educació, la urbanitat, el **civisme**. És una societat en petit que vol perpetuar-se a través d'uns ciutadans que transmeten, generació rera generació, una manera de viure, uns codis d'actuació i una filosofia moral.

Aquest procés d'inculturació es fa a través de diverses entitats al llarg de la vida del nou ciutadà:

- la família
- l'escola
- l'espai urbà, la ciutat (els carrers, les normes viàries, la convivència)
- la producció cultural
- les institucions socials (les associacions, els partits polítics)

1. La família

És evident que la família ha sofert molts canvis. **La família rural** era una **unitat de producció** i de transmissió dels valors tradicionals, reproductora dels esquemes socials, on les coses es planejaven a **llarg termini** i s'imposaven de manera coercitiva.

Les **famílies urbanes** actuals són, sobretot, una **unitat de consum**, on la cultura que impera és la de la **immediatesa**, l'usar i llençar, on hi ha més tolerància, però, sovint hi

ha una absència de límits. El treball dels dos progenitors (quan hi són) i les condicions laborals fan que la família necessiti i delegui en la institució escolar una part molt important de l'educació dels seus fills.

Però l'escola no pot assumir aquests dèficits, perquè encara està pensada sobre la base d'una família molt estructurada (els horaris escolars estan dissenyats pensant en un dels dos progenitors amb una disponibilitat horària àmplia). És necessari retornar als pares l'autèntica responsabilitat de l'educació dels seus fills i **repensar la relació família-escola**.

2.- L'escola

L'escola és una institució educativa amb característiques molt singulars que la diferencien d'altres institucions socials (organització molt complexa, estructures funcionals molt febles,..)

L'escola en la actualitat ha perdut el monopoli de l'educació i **rivalitza** amb altres institucions, sobretot amb els **medis de comunicació social**.

Les funcions i objectius de l'escola són cada vegada més amplis i n'assumeix alguns que avans no tenia, degut a la incapacitat o **delegació d'altres institucions** (familiars, sanitàries, etc.). Rep una forta presió social i política. S'espera que compleixi les funcions que se li assignen i se la responsabilitza de molts problemes que es produeixen a la societat.

Abans l'escola proporcionava **coneixements bàsics** que després eren aplicables. Ara, en una societat tan ràpidament mutable, molts d'aquest queden ràpidament desfasats. D'aquí la necessitat d'una formació permanent i els nous plantejaments de la Reforma Educativa (importància de l'adquisició de **destreses** i conceptes aplicables a un ampli repertori de tasques i situacions).

Abans, en una societat pobre en informacions, l'escola jugava un paper molt important. Actualment estem vivint en la societat de la comunicació i de la informació. L'objectiu de l'escola ha de ser formar persones crítiques i capaces de seleccionar la informació. A més a més, ha de ser garantia en la transmissió d'uns **valors** que moltes vegades **contrasten amb els vigents** a la societat.

Em tot cas, cal no oblidar que l'escola 'es també el mecanisme **d'inserció laboral** de les persones.

3.- L'espai urbà

Per poder parlar sobre la ciutat, cal observar què hi fan els seus ciutadans: només hi treballen? només hi dormen? El **model de ciutat** que voldríem per **Sant Cugat** no és cap d'aquest dos, sinó el d'una ciutat **de convivència**. L'urbanisme d'una ciutat que vulgui integrar tots els ciutadans (nens, joves, adults, gent gran...) i tenir en compte les necessitats de tots els sectors socials ha de pensar en crear llocs de trobada, potenciar determinat tipus de transport, cuidar la qualitat del seu entorn (espais verds, neteja...), dissenyar un determinat model d'autoritat (polícia didàctica, no tan sols repressora) possibilitar la creació de riquesa, de llocs de treball i la conservació del sector primari.

La ciutat pot educar els seus ciutadans en la preservació de l'entorn en totes les seves facetes: estalvi d'aigua i d'energia, recollida de residus, conservació del mobiliari urbà... **L'educació ambiental** ha d'anar de la localitat a la globalitat i de la globalitat a la localitat. La ciutat un dels llocs importants on les persones adultes poden entrar en contacte educació ambiental.

4.- La cultura

La introducció del pensament científic-tècnic i la secularització de la relació de l'ésser humà amb la natura ha comportat un punt de ruptura i el pas a una concepció moderna de la cultura. En l'actualitat la **cultura** s'inscriu en un ordre social global, l'eix central del qual resideix en les **relacions socials de producció i intercanvi**.

Actualment, els paràmetres que tradicionalment defineixen cultura-identitat- territori són qüestionats; la identitat territorial no implica una identitat cultural. Cada cop més desapareixen les barreres geogràfiques i urbanístiques i es fomenta la **interrelació socio-cultural**.

Els **factors** que influeixen en aquest procés són:

- les xarxes de comunicació
- les ciutats tecnològiques
- l'uniformisme cultural
- la transnacionalització
- l'Acta Única Europea
- el paper dels mass-media

Els **condicionants** pel desenvolupament de la cultura a **Sant Cugat** són:

- el context social i econòmic
- el pes de Barcelona
- els agents socials i el seu rol

- les infraestructures culturals
- el patrimoni cultural (històric, natural, cultura popular)
- les grans superfícies comercials
- els mitjans de comunicació local

Els possibles **temes de debat** poden ser:

- l'accés dels ciutadans a la cultura
- la pluralitat cultural
- la planificació cultural
- les infraestructures culturals
- el marc competencial i legislatiu en la cultura a Sant Cugat.

5.- La xarxa social

Les associacions poden ser de diferents tipus:

- permanents o espontànies
- pròpies d'una edat i interedats
- públiques o privades

Es poden classificar també per temàtiques:

- Professionals (empresa, comerç...)
- Reivindicatives (partits, sindicats, A. A. V. V....)
- Culturals (art, formació complementària...)
- Lúdiques (esplai, esportives...)
- Participatives (APA's...).

Totes les associacions són importants i tenen un paper a la ciutat, però **avui no formen part d'un projecte global**. Totes poden ser corresponsables i col·laboradores en la ciutat.

Sovint, un ciutadà nou a Sant Cugat s'adreça a alguna associació quan té **fills** i mica en mica s'hi pot anar incorporant.

Algunes associacions, per definició, ja compleixen una funció educadora. En general, les associacions són un **model de respecte** al medi ambient, respecte i tolerància entre les persones, participació i aporten a la ciutat seveis, activitats pròpies i activitats de la ciutat.

Podria establir-se un **contracte Ciutat-Associació** que tingués en compte que pot aportar l'associació a la ciutat i quines contrapartides es demana, dins del marc d'un projecte global de l'associacionisme de la ciutat. Les associacions han de rebre un suport depenent del seu caire (lucratiu o no) molt diferent, però que ajudi a fer possible els punts de compromís.

Com a exemple, es pot parlar de l'aprofitament de les relacions intergeneracionals (per compartir habitatge els avis i els joves, per possibilitar l'actuació dels avis com a formadors als districtes, ...)

6. Epílog

D'aquesta manera es recorre el **cicle generacional**, des del naixement fins a l'edat adulta a la ciutat. D'aquesta manera es manifesta la biunitat d'educar **la ciutat** per tenir una **ciutat educadora**.

El **debat** és necessari. I un cop assumits i consensuats els objectius, cal **actuar** per portar-los a bon termini.
